

ύπηρέτρια τοῦ ξενοδοχείου, ή μόνη πού άπεμεινεν ἐκεῖ, μή προφθάσασα νὰ φύγη. Κλειδώθηκε λοιπὸν καὶ ἀμπαρώθηκε μέσα καὶ κρύφτηκε ἔπειτα στὰ παπλώματα καὶ στὰ σεντόνια σὰν ἄκουσε τὴν... εἰσβολή μας.

Κοιμηθήκαμε λιγάκι καὶ τὸ ἀπόγευμα ἀποφασίσαμε νὰ ριψοκινδυνεύσουμε μᾶλλον.

‘Ο ‘Εγγλέζος ποὺ θὰ μᾶς χρησίμευε γιὰ λευκὴ σημαία, ήταν ἀναίσθητος ἀκόμα, ἀπὸ τὸ πολὺ κρασί.

Κυττάξαμε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι, ἔρημοι οἱ δρόμοι καὶ ήσυχη ἡ Θάλασσα.

‘Εκάναμε συμβούλιο.

— Καὶ τώρα τί θὰ γίνη;

‘Η γρηά, ποὺ μᾶς ἔφερε τοὺς καφέδες, μᾶς διηγεῖτο τὰ γενόμενα. ‘Ο κόσμος ήτανε κλεισμένος μέσα στὰ Προζενεῖα, στὴ φράγκικη τὴν ἐκκλησιά, καὶ ὅπου ὁ καθένας βρῆκε γιὰ νὰ τρυπώσῃ.

Οἱ περισσότεροι εἶχαν καταφύγει ἔξω στὰ χωριά, ὅποθεν ἔφυγαν κρυφά γιὰ τὴν Ἐλλάδα. ‘Απ’ τὰ χωριά ἔφυγαν καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐπαναστάσεως. Γενικός ὅλων ἀρχηγὸς ήταν ὁ κ. Σοφούλης.

— Νὰ τὸν βλέπατε, μᾶς ἔλεγε ἡ γρηά, μὲ μπότες καὶ κασκέτο!... Τὸ μάτι του δὲν δεῖλιαζε...

‘Επειτα μᾶς διηγήθηκε γιὰ τὶς προσοβολές ποὺ ἔκαναν οἱ Τούρκοι τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σάμου, τοῦ Κοπάση.

— Εἶχε βγῆ ἔξω γιὰ νὰ δώσῃ διατάγας καὶ οἱ ἀπαναστάται τὸν χτυπήσανε μὲ μᾶλλον ψάρια στὰ μούτρα. ‘Ηθελαν νὰ τὸν ρίξουν καὶ στὴ Θάλασσα. Ἀλλὰ δὲν ἄφησεν ὁ κ. Σοφούλης.

Σὰν φύγανε οἱ ἐπαναστάται, μὲ τὴν ἔλευσι ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ασία τουρκικοῦ στρατοῦ, οἱ Τούρκοι στρατῶτες ρίχτηκαν καὶ λεηλάτησαν τὰ σπίτια καὶ τὰ μαγαζιά, καὶ ίδιως τῶν ἀντιπάλων τοῦ Κοπάση, τῶν Σοφουλικῶν. Καὶ γυμνοὶ καὶ κακομοίρηδες ὅπως ήσαν, ντυθῆκαν μὲ στολὴν ἀρπαξαν.

— Νὰ τοὺς ίδητε, ίδιοι μασκαράδες εἶνε! μᾶς εἶπε ἡ γρηά.

Καὶ ήτανε ἀληθινά αὐτά. Γιατὶ, ὅταν τὴν ἐπομένη ἐπήγανε καὶ εἰδαμε τὴν κατασκήνωσι τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, εἶδαμε ‘Ανατολίτες, κουρελῆδες καὶ ἀπλυτους, νὰ φορούν λουστρίνια, κάλτσες φίλ-ντε-κός, μέσα στὶς ὅποιες εἶχαν χώσει τὶς ἄκρες τοῦ στρατιωτικοῦ τους πανταλονιοῦ.

Μερικοὶ φοροῦσαν παντούφλες κεντητὲς, ως πέδιλα πολυτελείας, ἀπὸ κάτω δὲ ἀπὸ τὰ ἔστραχειλισμένα ἀμπέχωνά τους, φαινόντουσαν πουκάμισα μὲ κεντητὸ ἔλληνικὸ μονόγραμμα ἢ ταντέλλες καὶ κορδέλλες νυχτικῶν κοριτσιότικων.

— Μωρὲ πῶς μποροῦνε καὶ κοιμοῦνται οἱ ἀθλιοί, μοῦ λέει ὁ κ. Βουτσινᾶς, μὲ αὐτὰ τὰ μεταξωτὰ καὶ μοσχοβολημένα κοριτσιότικα πουκάμισα καὶ...

— Καὶ τί;

— Καὶ δὲν πᾶν νὰ πέσουν νὰ πνιγοῦν ἀπὸ ἀπελπισία γιὰ τὴ μοναξιά τους...

‘Άλλα ἔκεινοι, ἀδιαφοροῦντες γιὰ τοῦ Βουτσινᾶ τὰς κρίσεις ἐπὶ τῶν ταντελλῶν καὶ τῶν μεταξωτῶν τῶν γυναικείων ἐσωρρούχων, εἶχαν πέσει στὰ καζάνια ποὺ εἶχαν τὸ συσσίτιο σὰν πεινασμένοι λύκοι γιὰ νὰ φάνε!

Σὰν ἥπιαμε τὸν καφέ μας σκεφθήκαμε καὶ πάλι:

— Καὶ τώρα, τί θὰ γίνη; Θὰ πολιορκηθοῦμε καὶ ἡμεῖς ἐδῶ;

‘Αποφασίσαμε λοιπὸν νὰ πᾶμε καὶ νὰ παρουσιασθοῦμε στὸ Διοικητήριο.

Καὶ δὲν ήταν μακρύά. Καὶ αὐτὸ ἐπὶ τῆς παραλίας, ἔνα μεγάλο οἰκοδόμημα, ποὺ ἔκυματιζεν ἀπάνω στὸ ἀέτωμά του ὑψηλά, ἡ μὲ χρωματιστὰ τρίγωνα σημαία τοῦ ἡγεμόνος τῶν

Σαμίων. Γιατὶ ἄλλη σημαία εἶχανε οἱ Σάμιοι καὶ ἄλλην εἰχε ὁ ἡγεμών τους.

‘Εκεῖ βρήκαμε καὶ τὸν Θαλασσινό, γραμματέα τῆς Ἡγεμονίας, ὁ ὃποιος μᾶς διηγήθηκεν ἐπίσης πῶς ἔγιναν ἡ σκηνή, προσθέσας καὶ ἐπαληθεύσας ἐκεῖνα ποὺ μᾶς εἰπεν ἡ γρηά. ‘Οτι οἱ ἀπαναστάται διεπόμπευσαν τὸν ἡγεμόνα στοὺς δρομούς, περιφέροντες αὐτὸν καὶ χτυπῶντας τον, μὲ ἔνα βούρλο ψάρια στὰ μούτρα.

— ‘Εκεῖνος ὁ Σοφούλης τάκανε ὅλα αὐτά! ἐτόνισε.

Σὲ λίγο μπῆκε μέσα κι’ ἔνας νέος, νόστιμος καὶ μελαχροινός. ‘Ήταν ὁ υἱός του Συμεών, δικηγόρος σήμερα στὴν Ίκαρια. Μὲ τὸν Συμεών Θαλασσινό, στὰ μετέπειτα χρόνια, περιπέτειαι ὑπηρεσιακοὶ μᾶς συνδέσαν πιὸ πολὺ, σὲ περιστάσεις ἀνεπάντεχες καὶ σὲ χώρες ποὺ δὲν ἐλπίζαμε νὰ πάρουμε ποτέ!...

Τώρα, καὶ πατέρας καὶ υἱός, θέλησαν νὰ μᾶς περιποιηθοῦν. ‘Ο υἱός μάλιστα ἀνέλαβε νὰ μᾶς γυρίσῃ στὴν πόλη τοῦ Βαθέος, καὶ νὰ μᾶς πάη ἀκόμα καὶ στὴν κατασκήνωσι τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ὅπως γράφω παραπάνω.

‘Εκείνη τότε τὴ στιγμὴ ἀνοίχτηκε μιὰ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα ἔνας ἀνθρωπός κοντός, χυνιρύς καὶ στρογγυλός, μὲ κάτι μάτια γουρλωμένα, ἀκομψός, μὲ πρόσωπο μασί καὶ κόκκινο καὶ μὲ τουρκικὸ φεσάκι στὸ κεφάλι.

Τὸ τουλουμοειδὲς καὶ δλοστρόγγυλό του σῶμα μοῦ θύμισε τὴ μουρταδέλλα καὶ ἡ ἐν γένει πρώτη ἐντύπωσις ἀπὸ αὐτὸν, δὲν ζέρω γιατί, μοῦ φάνηκε λιγάκι κωμική.

— ‘Ο ἡγεμώνι μᾶς λέει ὁ Θαλασσινός σηκωνόμενος ἀπότομα.

‘Ήτανε ὁ Κοπασης.

Μᾶς πῆρε μεσά στὸ γραφεῖο του καὶ μᾶς ἀνεπιτυχε τὸ ζήτημά του.

Δὲν ζέρω, ἀν σιὸ τραγικὸ ἐκεῖνο ἐπεισόδιο τῆς ιστορίας τῶν Σαμίων, εἶδος δίκηος ὁ Κοπασης ἡ εἶχε μέγα σδίκιον, ἀν ἔπραξεν ἀντεθνικῶς ἡ ὕπαρχη ἀντεθνικῶς ἡ εἶκαμε τὸ ἔπραξεν παρορμηθεὶς ἀπὸ τὴν συνείδησον του, ἀν «τὸ ἔγκλημά του» ήταν κατὰ τὴν ἐλευθερίας τῶν Σαμίων, ἡ ὑπέρ τῆς εύτυχίας των, ὅπως μᾶς ἔλεγεν ὁ ἴδιος.

‘Εκεῖνο δύμας τὸ ὅποιον ζέρω, εἶνε ὅτι ἐμεῖς, διαπνεόμενοι ἀπὸ θερμάς, μέχρις ἀπερισκεψίας καὶ μέχρις ἀνοησίας διὰ τὸν τόπον καὶ τὴν περίστασιν πατριωτικάς ίδεας, τοῦ ἐζητήσαμεν λόγον σχεδὸν διὰ τὴν ἀντεθνικήν του πρᾶξιν, νὰ φέρη δηλαδή στὴ Σάμο τουρκικὸν στρατον.

— ‘Ηλθες ἐδῶ, μὲ ἐρώτησε, νὰ μάθης τὶ ἔγινε ἡ νὰ συμβουλεύσης τὶ ἔπρεπε νὰ γίνη;

— ‘Ο ἀπεσταλμένος τῆς «Ἀκροπόλεως», τοῦ ἀπάντησα ἀκούει καὶ ὁ ‘Ελλην λέει τὴ γνώμη του.

— Τὸ κακὸ εἶνε, μοῦ ἀπάντησεν, διὰ δολοῦ ‘Ελληνες ἔχουν γνώμην!...

Στὸ ἄλλο φύλλο τελειώνουμε.

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

ΠΑΤΩΜΑΤΑ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ

Στὴν Ἄμερικὴ χρησιμοποιοῦν τα τελευταῖα χρόνια πατώματα κατασκευασμένα ἀπὸ χαρτί. Τὰ χάρτινα πατώματα ἔχουν τὸ προσὸν διὰ περιπατεῖ κανεὶς ἀπάνω εἰς αὐτὰ πολὺ μαλακά καὶ πολὺ ἀθόρυβα.

‘Η κατασκευὴ τῶν εἶνε ἀπλουστάτη.

‘Η ζύμη τοῦ χαρτιοῦ ἀναμιγνύεται μὲ λίγο τοιμέντο καὶ γίνεται ἔνας πολτός, μὲ τὸν δοποῖον στρώνονται τὰ πατώματα καὶ πιέζονται κατόπιν μὲ κυλίνδρους.

‘Εννοεῖται διὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ τοὺς δώσῃ δοποῖον δόπτες χρωματισμὸ θέλει καὶ νὰ τὰ στολίσῃ μὲ διάφορα ποικίλματα, μωσαϊκὰ κλπ.

‘Εκείνη τὴ στιγμὴ, ἀνυψηλή, μιὰ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα ἔνας ἀνθρωπός κοντός, χονδρός καὶ στρογγυλός.